

6 sept. 2006

RIJZENDE STERREN

Het wordt dringen aan de top van de schaakwereld, want nieuwe rijzende sterren dienen zich aan. Neem bijvoorbeeld de Indiër Parimarjan Negi, nog maar dertien lentes jong en nu al grootmeester. Van hem gaan we nog veel horen, dat kan niet anders als je grootmeester weet te worden op die leeftijd. Parimarjan Negi behaalde de grootmeestertitel op de leeftijd van precies 13 jaar, 3 maanden en 22 dagen. Dat is extreem jong. In de schaakgeschiedenis is er tot dusver nog maar één speler geweest, Sergei Karjakin, die nóg jonger (12 jaar en 7 maanden) was toen hij zich grootmeester mocht noemen. De top-10 van jongste grootmeesters aller tijden ziet er nu als volgt uit:

1. Sergei Karjakin (Oekraïne) 12 jaar, 7 maanden (titel behaald in 2002)
2. Parimarjan Negi (India) 13 jaar, 3 maanden, 22 dagen (2006)
3. Magnus Carlsen (Noorwegen) 13-3-27 (2004)

4. Bu Xiangzhi (China) 13-10-13 (1999)
5. Teimour Radjabov (Azerbaïdzjan) 14-0-14 (2001)
6. Ruslan Ponomariov (Oekraïne) 14-0-17 (1997)
7. Etienne Bacrot (Frankrijk) 14-2-0 (1997)
8. Maxime Vachier-Lagrave (Frankrijk) 14-4-0 (2005)
9. Peter Leko (Hongarije) 14-4-22 (1994)
10. Yury Kuzubov (Oekraïne) 14-7-12 (2004)

Een recente partij van de kersverse grootmeester.

Parimarjan Negi - Kaido Kulaots
 1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 a6 5.Pc3 b5 6.Ld3 Db6 7.Pb3 Dc7 8.0-0 Pc6 9.f4 d6 10.Df3 Pf6 11.Le3
(een alternatief is hier 11.e5 dxe5 12.fxe5 Da7+ 13.Le3 Pxe5 maar dat leidt wel tot allerlei onnodige complicaties)
 11...Tb8?! 12.Tae1 Le7 13.Dg3 b4

14.Pe2 h5!? 15.h3 h4
 16.Df3 g6 17.Ped4
 Lb7 18.Tc1!
 ZIE DIAGRAM
 1
Een prima zet. Wit heeft de bedoeling om de c-lijn te openen voor een invasie van de torens. Op dit moment heeft zwart er waarschijnlijk spijt van dat hij tijd heeft verspild met zijn zet g6
 18...0-0 19.c3 bxc3?
Na deze zet wordt het voor zwart helemaal moeilijk om te voorkomen dat de toren 'binnenkomt'. Hij had bijvoorbeeld kunnen proberen: 19...Dd7 20.Pxc6 Lxc6 21.cxb4 Txb4 22.Ld4 al heeft wit hier natuurlijk nog steeds wel de betere kansen, maar het voordeel is wat minder duidelijk
 20.Txc3 Dd7

ZIE DIAGRAM 2
 21.Pxc6! Lxc6
 22.Tfc1 La8
(na 22...Tfc8 23.Lxa6 Lb7 24.Txc8+ Txc8 25.Lxb7 Txc1+ 26.Pxc1 Dxb7 27.e5 staat wit beter met een voorsprong van een pion)
 23.Tc7 Dd8 24.Lf2 Pd7
 25.Lxa6! Pc5 26.Txe7! Dxe7
 27.Pxc5 dxc5 28.Lxc5 Dc7 29.De3
 ZIE DIAGRAM 3
Met de dreiging van Lxf8 of La7
 29...Da5
(Een hardnekkigere verdediging was 29...Tfd8 geweest, maar waarschijnlijk had wit ook dan voordeel gehad na 30.La7 Da5 31.Lxb8 Txb8 32.Lf1! Dxa2 33.b4) 30.Lxf8 Dxa6 31.Le7 Txb2 32.Lf6 Tb8 33.Df2 Db5 34.Kh2 Lxe4 35.Tc5 en zwart geeft op (1-0)

Diagram 1

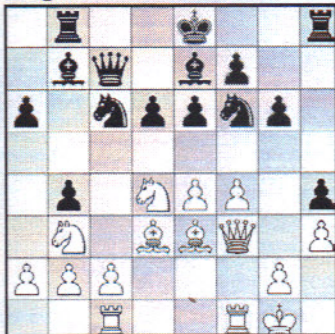

Diagram 2

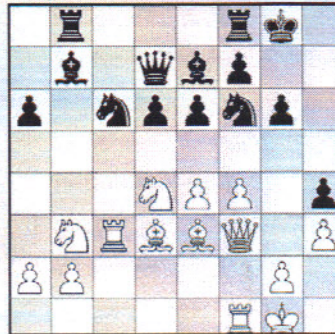
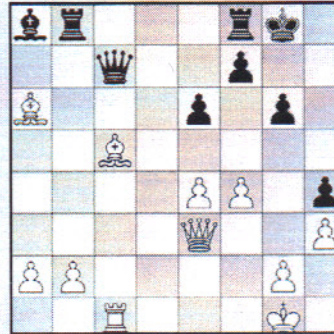

Diagram 3

• Een andere speler die in opmars is, is de 21-jarige Tsjech David Navara. Hem kennen we weliswaar al langer. Hij geldt al jaren als een grote belofte. Maar nu is hij dan definitief doorgestoten naar de absolute wereldtop. Hij staat op de nieuwste wereldranglijst op de veertiende plaats, terwijl hij op de vorige lijst van enkele maanden geleden nog de vijftigste positie innam. Zijn rating bedraagt inmiddels 2719.

13 sept. 2006

ONVERWOESTBAAR

De 75-jarige onverwoestbare Viktor Korchnoi heeft in Banyoles in het noordoosten van Spanje een toernooi gewonnen waar 131 spelers aan deelnamen. Korchnoi scoorde 7 uit 9. Tweede werd de Nederlander Tiviakov, die met een rating van 2668 de speler was met de hoogste rating en derhalve als de favoriet aan het toernooi begon.

Korchnoi - Tiviakov
ZIE DIAGRAM 1

Met enkele fraaie zetten weet wit, die hier al iets beter staat, de partij naar zich toe te trekken.

31.Pb3

Hij maakt de c-lijn vrij en bereidt het paard voor om het veld d4 te gaan innemen.

31...Dd7 32.Pd4

Een prachtige positie voor het paard.

32...Dd6 33.Lh3 Pd7 34.Tc8 Lb7

35.Tc7 (1-0)

Korchnoi - Robin Swinkels

ZIE DIAGRAM 2, de stelling na

15...e6

Wit staat duidelijk beter. Maar ja, hoe moet je die betere stelling dan omzetten in beslissend voordeel? Daar weet Korchnoi wel raad op. Hij zet zijn lopers allebei één veld opzij en het is voor een groot deel gepiept.

16.La6 Tb8 17.Lg3 Ke7
(17...Ta8 18.Lb7 Td8 19.Lxc6)
18.Lxb8 Txb8 19.Lb5 Tc8 20.Kd1
Kd6 21.Tb3 en zwart ziet het niet meer zitten (1-0)

• In Sittard vindt zondag het Open Limburgs Kampioenschap snelschaken plaats. De stukken zullen over het bord vliegen, want het speeltempo bedraagt slechts vijf minuten per persoon per partij. Er wordt gespeeld in gemeenschapshuis "De Baandert". De wedstrijden beginnen om 10.30 uur. Snelle schakers kunnen zich aanmelden bij Stefan Spronkmans, tel. 046-4338619, e-mail stefan.spronkmans@schaakevenemen-

ten.nl Van de spelers die zich tot dusver hebben aangemeld, is Internationaal Meester Johan van Mil degene met de hoogste rating (2386).

• De samenwerkende verenigingen DJC uit Stein en GESS uit Sittard zijn van plan om in oktober in Stein weer een nieuwe schaakcursus voor vrouwen te organiseren. De cursus zal uit acht lessen bestaan die éénmaal per maand op een woensdagavond worden gegeven. Afgelopen seizoen is de cursus met succes afgesloten door negen enthousiaste vrouwen. Zij zullen op 11 oktober starten met de vervolgcursus. Vrouwen die geïnteresseerd zijn, kunnen zich melden bij M. Graff voor meer informatie: tel. 046-

4337006 of e-mail
mjmgraff@free-
ler.nl

• De 11-jarige Diana Dalemans uit Hoensbroek, lid van schaakvereniging Voerendaal, bevindt zich op het ogenblik in Herceg Novi in Montenegro. Daar neemt zij deel

aan het Europees kampioenschap schaken voor de jeugd, dat nog tot en met 20 september duurt. Het is een gigantisch evenement. Er wordt in tien verschillende categorieën gespeeld met een totaal aantal deelnemers van 737. Diana doet mee in de groep voor meisjes tot 12 jaar. Die groep bestaat uit 64 speelsters. Daaronder bevinden zich er enkelen met een rating van ruim 2000! De kop is eraf. Er zijn twee partijen gespeeld en Diana heeft haar eerste punten al binnen. Zij is gestart met een score van 1,5 uit 2. Na remise in de eerste ronde, won zij in de tweede ronde van de Roemeense Diana Maria Serbanescu.

Serbanescu - Dalemans
De partij duurde vijftig zetten, maar werd in feite al in de opening beslist omdat Diana een stuk won. ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 8.a3
8...Lxc3+ 9.bxc3 dxe4 10.Pxe5
Pxe5 11.Lb5+ Pc6 12.Dxd8+ Kxd8
13.0-0 Ke7 enz.
Diana staat hier gewonnen en speelde het bekwaam uit.

Diagram 1

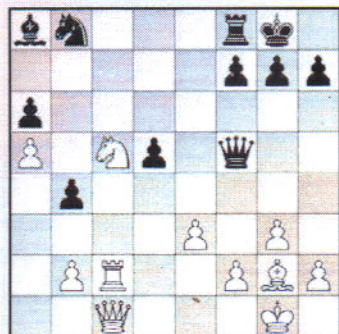

Diagram 2

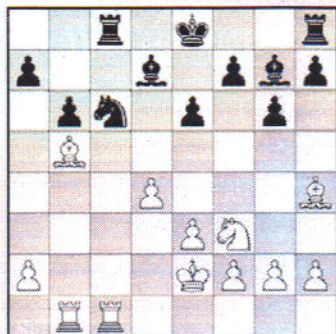
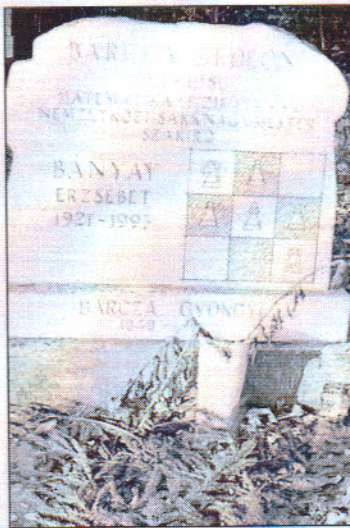

Diagram 3

20-9-2006

SCHAAKGRAVEN (3)

Het graf van Barcza.
foto Aranka Bottlik

In de eerste twee delen van onze serie over schaakgraven behandelden we de laatste rustplaatsen van zeven schakers. Onder een schaakgraf verstaan we een graf waarop in woord en/of beeld iets (bij) staat aangegeven dat naar schaken verwijst. We lieten de graven zien van de wereldberoemde spelers Alexander Aljechin, Siegbert Tarrasch, Wilhelm Steinitz en Howard Staunton. Maar het zijn niet alleen spelers van wereldniveau die een graf hebben met een schaaksymbool. Dit geldt ook voor minder bekende spelers, zoals de Nederlanders Eric Welmer, Daniël Noteboom junior en Jacques Davidson van wie we de graven lieten zien. Mindere goden kunnen natuurlijk net zo fanatiek zijn en een schaakgraf kan voor de nabestaanden een prachtige her-

innering zijn aan iemand wiens of wier grote hobby bestond uit het verplaatsen van stukken op 64 velden. In deel drie van de serie over schaakgraven laten we er weer enkele zien. Een mooi graf met een schaakmotief (negen velden met vier witte pionnen, een wit paard en een witte toren) is dat van de Hongaarse grootmeester Gedeon Barcza (1911-1986). Hij overleed in Boedapest. Een land- en tijdgenoot van hem was László Szabó (1917-1986). Szabó had internationaal meer succes. Hij behaalde vele triomfen, waaronder een toer-

noozege in Hastings vóór onder anderen Max Euwe. Hij woonde overigens enkele periodes in Nederland. Hij stierf in Boedapest, waar zijn graf wordt gesierd door een schaaktoren. Voor de liefhebbers: van zijn hand verscheen een boek 'my best games of chess'. Andere voorbeelden van schaakgraven van Hongaarse schakers zijn die van László Tóth (1895-1964), Gyula Breyer (1893-1921) en Géza Maróczy (1870-1951). Voor deze derde aflevering van de serie over schaakgraven maakten we net als bij de eerste twee afleveringen dankbaar gebruik van een 'schaakgravenspecial' van het blad 'De Schaakkoeurier' van de 'Motiefgroep Schaken'. De Motiefgroep Schaken is een landelijke vereniging van verzamelaars van allerlei zaken op het gebied van schaken.

Het graf van Szabó.
foto Aranka Bottlik

Het graf van Tóth.
foto Körmöczy Bulcsú

Het graf van Breyer.
foto Aranka Bottlik

Het graf van Maróczy.
foto Aranka Bottlik

27-09-2006

SCHAAKWOORDEN

Van de hand van Ton Lodder uit Goudriaan is een alleraardigst boekje verschenen over de taal van de schakers. Hij heeft alle typische schaakwoorden verzameld en in alfabetische volgorde in een boekwerkje uitgebracht. 'Schaakwoorden', zo is de titel van het boekje, met als ondertitel: 'het jargon verduidelijkt'.

Het woordenboekje telt ruim vijfhonderd trefwoorden. Deze worden niet alleen tekstueel uitgelegd, maar worden in veel gevallen ook verduidelijkt aan de hand van spelsituaties en partijfragmenten. Neem nou bijvoorbeeld de term 'interferentieoffer', dat is een offer waarvan de lezer zal zeggen dat hij dat wel eens in beeld gebracht wil

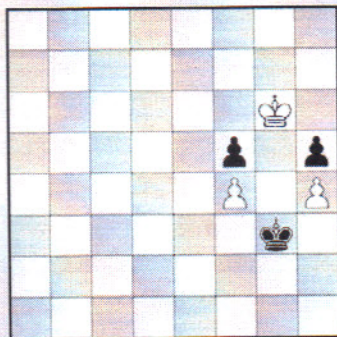
zien. Of wat te denken van herdersmat, een giftige pion, profylaxe, penning, pat, oppositie, gambiet, fianchetto, dubbelpion, remisekoning, houthakker, broodschaker of een gecasteerd paard? Dat zijn toch uitdrukkingen waar je meer over wil weten. De schrijver legt ze uit aan de hand van situaties op het bord. Je 'ziet' dus letterlijk en figuurlijk wat er bedoeld wordt. Het is natuurlijk inherent aan elke sport of spel dat er uitdrukkingen gebruikt worden die alleen de insiders gebruiken. Luister maar eens naar een verslag van een voetbal- of wielervedstrijd en al gauw zal blijken dat zelfs bij deze grote, bij het publiek bekende sporten allerlei uitdrukkingen ge-

bruikt worden die heel specifiek zijn. Zo is het bij schaken ook. Als de ene schaker tegen de andere zegt dat hij terug had moeten slaan toen de dame werd aangeboden, wat moet een buitenstaander dan met zo'n opmerking? Kortom, zo zijn er talloze woorden en uitdrukkingen die voor schakers de gewoonste zaak van de wereld zijn, maar waar niet-schakers niet mee uit de voeten kunnen.

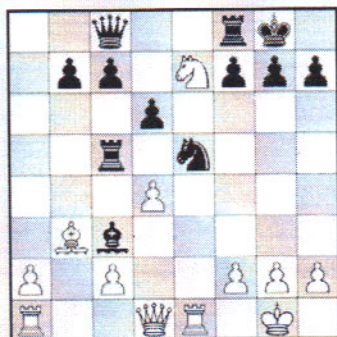

- Op woensdag 4 oktober vindt een toernooi voor vijftiplusers plaats in 't Plenkhoes, Bachstraat 2, Geleen. Dit toernooi heet het Baetsen - Assurantiën - rapidschaaktoernooi. Het begint om 10.00 uur. Het speltempo is 20 minuten per persoon per partij. Ook thuischakers kunnen meedoen.

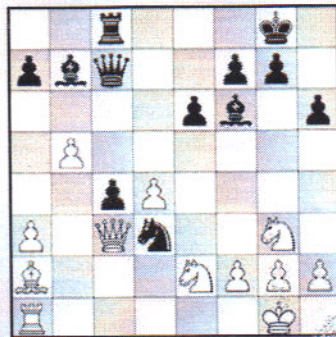
Aanmelden kan tot uiterlijk 2 oktober bij Jack Lemaire, telefoon 046-4495984, e-mail jacklemaire@kpnplanet.nl

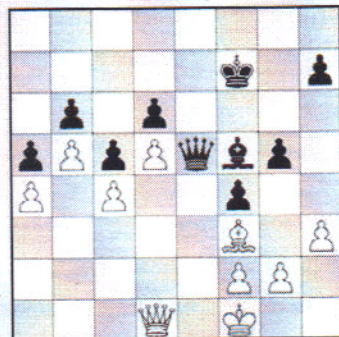
Zetdwang: door de geringe ruimte gedwongen worden een minder gunstige zet te doen.

Zo ziet een 'vork' er uit: een zet waarbij tegelijkertijd twee of meer vijandige stukken van hogere waarde worden aangevallen, in de praktijk uitgevoerd door een pion, looper of paard.

Een voorbeeld van een 'oc-topus': een op de zesde rij geplaatst en gedekt paard dat niet door een vijandelijke pion kan worden verdreven, zo genoemd om zijn reikwijdte, waarbij het acht velden bestrijkt.

Toelichtend diagram bij de term 'goede looper': een looper die in zijn bewegingsvrijheid en werking niet gehinderd wordt door eigen vastgelegde pionnen.